

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ІФННІМ
Галина ЛЯХОВИЧ
« » 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. проректора з НІР ЗУНУ
Віктор ОСІПОВЕРХОВ
« » 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

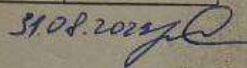
з дисципліни «ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 07 Управління та адміністрування
спеціальність – 073 Менеджмент
освітньо-професійна програма – Менеджмент

Кафедра міжнародної економіки, маркетингу і менеджменту

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	3	5	28	28	3	8	83	150	5
Заочна	3	5,6	8	4	–	–	138	150	6

31.08.2022

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент», затвердженої Вченою радою ЗУНУ від 26 травня 2021 р., протокол № 9.

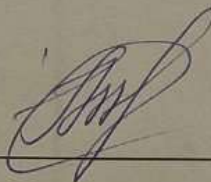
Робочу програму склала к.е.н., доцент

Тетяна САБЕЦЬКА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародної економіки, маркетингу і менеджменту ІФННІМ ЗУНУ, протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри, д.е.н., професор

Ірина БІЛЕЦЬКА

Розглянуто і схвалено на засіданні Групи забезпечення спеціальності 073 «Менеджмент», протокол № _____ від _____ р.

Голова групи забезпечення спеціальності, д.е.н., професор

Михайло ШКІЛЬНЯК

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»**

1. Опис дисципліни «Організація підприємницької діяльності»

Дисципліна «Організація підприємницької діяльності»	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – <i>Денна – 5</i> <i>Заочна – 5</i>	галузь знань 07 – Управління та адміністрування	Статус дисципліни: нормативна дисципліна циклу професійної підготовки Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 4	спеціальність 073 – Менеджмент	Рік підготовки: <i>Денна – 3</i> <i>Заочна – 3</i> Семестр: <i>Денна – 5</i> <i>Заочна – 5,6</i>
Кількість змістових модулів – 2	освітньо-професійна програма – Менеджмент	Лекції: <i>Денна – 28 год.</i> <i>Заочна – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 28 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин: <i>Денна – 150 год.</i> <i>Заочна – 150 год.</i>	ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: <i>Денна – 83 год.</i> Тренінг, КППЗ – 8 год. <i>Заочна – 138 год.</i> Індивідуальна робота: <i>Денна – 3 год.</i>
Тижневих годин – 10 год., з них аудиторних – 6 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Організація підприємницької діяльності» є отримання майбутніми фахівцями базових знань із питань організації і функціонування підприємницької діяльності, сутності і принципів підприємницької діяльності, основних рис підприємця, а також практичних вмінь і навичок щодо механізму організації власної справи, оволодінні методикою аналізу політики підприємства, ризиків, що супроводжують підприємництво, шляхів їх уникнення.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

- розкриття сутності підприємництва та його загальноекономічного змісту;
- визначення основних функцій, економічних і правових основ підприємництва;
- з'ясування економічного змісту підприємництва, умов та принципів підприємницької діяльності;
- розкриття значення психології, етики, культури і соціальної відповідальності як важливих складових успішної підприємницької діяльності;
- визначення сутності державного регулювання підприємницької діяльності, його форм та методів.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Для освітньо-професійної програми *“Менеджмент”* спеціальності *“Менеджмент”*:

- Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
- Здатність визначати потенційні ринкові можливості та формувати на цій основі нові бізнес-ідеї.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Дисципліни, які були вивчені раніше: теорія організації, економічна теорія, макроекономіка, мікроекономіка, економіка ринків праці, соціальна відповідальність бізнесу, вища математика, статистика, менеджмент.

Раніше здобуті результати навчання: демонструвати здатність грамотно спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами; демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним; демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності; пояснювати, аналізувати та здійснювати комунікацію у різних сферах діяльності організації; виявляти навички організаційного проектування.

2.5. Результати навчання.

Для освітньо-професійної програми *“Менеджмент”* спеціальності *“Менеджмент”*:

- Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.
- Виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи, проявляти вміння нести відповідальність за результати своєї діяльності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”

Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти підприємницької діяльності

Тема 1. Підприємництво як форма господарювання: його природа і сутність

Поняття підприємництва, його ознаки та функції. Виникнення та еволюція поняття «підприємництво». Бізнес і підприємництво. Підприємництво як вид господарської діяльності. Суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності.

Економічна свобода як основна передумова розвитку підприємництва. Складові економічної свободи: економічна самостійність, економічна відповідальність, економічна рівноправність. Рушійні сили розвитку підприємництва. Економічний інтерес та конкуренція як джерела розвитку підприємництва. Підприємство як соціально-економічна та ділова творчість людини. Умови та принципи підприємницької діяльності.

Етапи та фази розвитку підприємництва. Принципи та передумови підприємництва. Економічна безпека підприємництва в Україні.

Література: 1, 3, 5, 8, 10, 14, 15, 18, 20.

Тема 2. Правове поле підприємницької діяльності

Правова база підприємництва в Україні. Проблеми правового забезпечення підприємництва в Україні. Законодавча база підприємництва.

Державне регулювання підприємництва в Україні. Необхідність та сутність державного регулювання підприємництва, його форми та методи: адміністративні, правові, економічні. Прямі та непрямі методи регулювання. Інструменти впливу держави на розвиток підприємництва: податкова політика, цінове та кредитно-грошове регулювання, амортизаційна політика, регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Державна підтримка підприємництва. Механізм державної фінансової допомоги суб'єктам підприємництва. Кадрове та інформаційне забезпечення державою підприємницької діяльності. Державні та міжнародні організації, що сприяють розвитку підприємництва.

Література: 1, 4, 6, 7, 13, 15, 17, 19.

Тема 3. Види підприємницької діяльності

Класифікація видів підприємницької діяльності. Вільна, дозвільна (ліцензована) та державна підприємницька діяльність. Обмеження в підприємницькій діяльності. Стандартизація і сертифікація. Патентування підприємницької діяльності. Ліцензування підприємницької діяльності. Сутність процесу ліцензування. Дозвільні види підприємницької діяльності. Органи державної влади, що видають ліцензії. Плата за видачу ліцензії.

Класифікація видів підприємництва за фазами відтворення: виробниче, комерційне (товарно-грошові та торговельно-обмінні операції) та фінансове підприємництво. Виробниче підприємництво – найважливіший вид підприємницької діяльності, спрямований на виробництво товарів та надання послуг. Посередництво як різновид комерційної підприємницької діяльності.

Фінансово-кредитне підприємництво, об'єктом якого є операції купівлі-продажу специфічного об'єкту – грошей, іноземної валюти, цінних паперів. Страхування як різновид фінансового підприємництва. Консультативне підприємництво.

Література: 1, 5, 9, 11, 15, 18.

Тема 4. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності

Організаційні одиниці підприємництва. Одноосібне володіння, його переваги та недоліки. Товариство, його особливості. Корпорації, їх характеристика. Порівняльна характеристика організаційно-правових форм підприємництва.

Організаційно-правові форми підприємницької діяльності в Україні. Підприємство як організаційна форма господарювання. Характеристика приватного, колективного, державного та комунального підприємництва. Господарські товариства. Корпоративна форма організації

підприємницької діяльності. Підприємництво без створення юридичної особи. Кооперативні організації (кооперативи або кооперативні об'єднання) та їх типи відповідно до завдань й характеру діяльності (виробничі, обслуговуючі, споживчі) і за напрямками діяльності (сільськогосподарські, житлово-будівельні, садово-городні, гаражні, торговельно-закупівельні, транспортні, освітні, туристичні, медичні). Особливості кожного типу організаційних структур, вибір ефективної форми господарювання.

Фірми з іноземною інвестицією як особлива організаційно-правова форма підприємництва. Форми об'єднання підприємств в Україні.

Література: 1, 2, 4, 8, 9, 14, 15 20.

Тема 5. Мале підприємництво

Економічна сутність малого підприємництва. Місце і роль малого підприємництва в економіці. Функції малого підприємництва. Переваги та недоліки малого підприємництва. Фактори, що впливають на нестійкість підприємництва.

Проблеми розвитку підприємництва в Україні. Державна підтримка малого бізнесу. Фінансово-кредитна підтримка інноваційної діяльності. Кадрове та інформаційне забезпечення. Податкова політика. Створення ефективної законодавчої бази.

Література: 1, 4, 6, 11, 14, 17, 19.

Змістовий модуль 2. Процес здійснення підприємницької діяльності

Тема 6. Бізнес-планування підприємницької діяльності

Сутність та функції бізнес-плану. Класифікація бізнес-планів. Класифікація бізнес-планів за сферою бізнесу (виробництво, будівництво, роздрібна та оптова торгівля, надання послуг, посередницька діяльність). Класифікація бізнес-планів за масштабами бізнесу (великий, середній, малий). Класифікація бізнес-планів за характеристиками продукту бізнесу (традиційний, принципово новий, виробничо-технічного чи споживчого призначення).

Повний бізнес-план комерційної ідеї або інвестиційного проекту (для потенційних партнерів та інвесторів). Бізнес-план фірми (для ради директорів або зборів акціонерів). Бізнес-план структурного підрозділу (для вищого керівництва фірми).

Структура розроблення бізнес-плану, його розділи. Логіка розроблення бізнес-плану. Правила технічного оформлення бізнес-плану. Методологія та стадії розроблення бізнес-плану. Технологія розробки бізнес-плану.

Література: 4, 7, 8, 12, 16, 18, 19.

Тема 7. Способи організації власного бізнесу

Основні способи організації власного бізнесу. Створення нового підприємства. Переваги способу організації бізнесу через створення нового підприємства. Недоліки створення нової фірми.

Започаткування нового бізнесу через укладання договору комерційної концесії. Сутність договору комерційної концесії. Франчайзингові відносини як форма організації та ведення бізнесу.

Придбання існуючого бізнесу. Варіанти придбання існуючого бізнесу.

Методи оцінювання вартості фірми при купівлі уже існуючого підприємства.

Література: 1, 5, 9, 11, 14, 16, 19, 20.

Тема 8. Організація започаткування підприємницької діяльності

Суб'єкти підприємницької діяльності та їх правовий статус. Технологія заснування власної справи. Ідея і мета організації власної справи. Принципи створення власної справи.

Установчі документи та їх підготовка. Засновницькі документи. Статутний капітал та його формування.

Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності. Державна реєстрація і набуття прав суб'єкта підприємництва. Постановка на облік в податкових органах. Відкриття рахунку в банках. Порядок відкриття поточних рахунків. Форми створення власної справи.

Припинення підприємницької діяльності.
Література: 3, 5, 6, 8, 12, 13, 15, 18, 20.

Тема 9. Економічні аспекти підприємництва

Комерційний розрахунок: його сутність та основні принципи. Фінансові ресурси підприємств, їх склад та джерела утворення. Найважливіша фінансові показники господарської діяльності підприємства: доходи, прибуток, рентабельність. Їх економічний зміст та порядок розрахунку.

Прибуток як мета підприємницької діяльності. Види прибутку. Прибуток підприємства, порядок його визначення та використання. Прибуток та рентабельність підприємства, шляхи їх підвищення. Формування прибутку виробничого підприємства. Собівартість продукції та шляхи її регулювання, витрати підприємства, економічна ефективність діяльності підприємства.

Фінансовий план підприємств його розділи та зміст.

Література: 7, 9, 13, 15, 18, 19.

Тема 10. Партнерські відносини в бізнесі

Класифікація партнерських відносин залежно від змісту договору. Партнерські відносини в сфері товарообміну: бартерні операції, зустрічна поставка, комерційна триангуляція.

Партнерські відносини в сфері виробництва: виробнича кооперація, проектне фінансування, управління за контрактом, підрядне виробництво, спільне підприємництво. Партнерські відносини в сфері виробництва: звичайна угода, форвардні угоди, угоди про передачу інформації у вигляді «ноу-хау», угоди про встановлення прямих зв'язків, угоди про експорт, угоди про імпорт.

Партнерські відносини в фінансовій сфері: факторинг, комерційний трансферт.

Література: 3, 5, 9, 14, 18, 20.

Тема 11. Договірні відносини в бізнесі

Договір та його характеристики. Форми господарських договорів. Види господарських договорів.

Посередницькі договори: договір комісії, договір доручення, консигнаційний договір.

Сутність лізингових операцій. Порівняння кредитного та лізингового механізму. Поняття лізингодавця та лізингоодержувача.

Література: 2, 4, 7, 11, 16, 19.

Тема 12. Ризики та страхування у підприємницькій діяльності

Оцінка та класифікація ризиків. Джерела ризиків та методи їх усунення. Ймовірність настання ризиків.

Технологічні, технічні, організаційні, економічні заходи безпеки підприємницької діяльності.

Література: 2, 5, 8, 10, 16, 18.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ “ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”

(денна форма навчання)

	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Індивідуальна робота	Тренінг, КПЗ	Самостійна робота	Контрольні заходи
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти підприємницької діяльності</i>						
Тема 1. Підприємництво як форма господарювання: його природа і сутність	2	2	0,5	1	6	Усне опитування, тести, задачі
Тема 2. Правове поле підприємницької діяльності	2	2		6		
Тема 3. Види підприємницької діяльності	2	2	1	8		
Тема 4. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності	4	4	0,5	1	6	
Тема 5. Мале підприємництво	2	2			8	
<i>Змістовий модуль 2. Процес здійснення підприємницької діяльності</i>						
Тема 6. Бізнес-планування підприємницької діяльності	2	2	0,5	1	8	Усне опитування, тести, задачі
Тема 7. Способи організації власного бізнесу	2	2		1	8	
Тема 8. Організація започаткування підприємницької діяльності	4	4	0,5	1	8	
Тема 9. Економічні аспекти підприємництва	2	2			6	
Тема 10. Партнерські відносини в бізнесі	2	2	0,5	1	7	
Тема 11. Договірні відносини в бізнесі	2	2			6	Усне опитування, тести, задачі
Тема 12. Ризики та страхування у підприємницькій діяльності	2	2	0,5	1	6	
Разом	28	28	3	8	83	

(заочна форма навчання)

	Кількість годин				Контрольні заходи
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти підприємницької діяльності</i>					
Тема 1. Підприємництво як форма господарювання: його природа і сутність	1	1	10	–	Усне опитування, тести, задачі
Тема 2. Правове поле підприємницької діяльності			10	–	
Тема 3. Види підприємницької діяльності	1		12	–	
Тема 4. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності	1	1	12	–	
Тема 5. Мале підприємництво			12	–	
<i>Змістовий модуль 2. Процес здійснення підприємницької діяльності</i>					
Тема 6. Бізнес-планування підприємницької діяльності	1	1	12	–	Усне опитування, тести, задачі
Тема 7. Способи організації власного бізнесу			12	–	
Тема 8. Організація започаткування підприємницької діяльності	1		12	–	
Тема 9. Економічні аспекти підприємництва	1		12	–	
Тема 10. Партнерські відносини в бізнесі	1	1	10	–	
Тема 11. Договірні відносини в бізнесі			12	–	
Тема 12. Ризики та страхування у підприємницькій діяльності	1		12	–	
Разом	8	4	138	–	–

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Практичне заняття № 1

Тема. Підприємництво як форма господарювання: його природа і сутність.

Мета: набуття знань з основ підприємницької діяльності як науки, її предмету, методів та функцій, визначення об'єкту і суб'єкту підприємницької діяльності, встановлення ролі і завдання розвитку підприємницької діяльності на сучасному етапі.

Питання для обговорення:

1. Поняття підприємництва, його ознаки та функції.
2. Виникнення та еволюція поняття «підприємництво».
3. Суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності.
4. Економічна свобода як основна передумова розвитку підприємництва.
5. Складові економічної свободи: економічна самостійність, економічна

відповідальність, економічна рівноправність.

Література: 1, 3, 5, 8, 10, 14, 15, 18, 20.

Практичне заняття № 2

Тема. Правове поле підприємницької діяльності

Мета: набуття знань щодо правового забезпечення підприємництва в Україні, регуляторної політики в Україні, інструментів впливу держави на розвиток підприємництва, державної підтримки підприємництва.

Питання для обговорення:

1. Правове забезпечення розвитку підприємництва на сучасному етапі.
2. Суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності.
3. Державна реєстрація підприємницької діяльності.
4. Обмеження підприємницької діяльності. Ліцензування та патентування.

Література: 1, 4, 6, 7, 13, 15, 17, 19.

Практичне заняття № 3

Тема. Види підприємницької діяльності

Мета: закріпити у студентів теоретичні знання щодо видів підприємницької діяльності, обмеження в підприємницькій діяльності, патентування і ліцензування підприємницької діяльності.

Питання для обговорення:

1. Класифікація видів підприємницької діяльності.
2. Виробниче підприємництво.
3. Комерційне підприємництво. Посередництво.
4. Фінансово-кредитне підприємництво. Страхування як різновид фінансового підприємництва.
5. Консультативне підприємництво.

Література: 1, 5, 9, 11, 15, 18.

Практичне заняття № 4

Тема. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності

Мета: набуття знань і практичних навичок щодо форм організації підприємницької діяльності та класифікація підприємств за різними класифікаційними ознаками.

Питання для обговорення:

1. Організаційні одиниці підприємництва
2. Класифікація підприємств
3. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності
4. Одноосібне володіння, його переваги та недоліки
5. Господарське товариство, його особливості
6. Корпоративна форма організації підприємницької діяльності

Література: 1, 2, 4, 8, 9, 14, 15 20.

Практичне заняття № 5

Тема. Мале підприємництво

Мета: закріпити у студентів теоретичні знання та розвинути практичні навички щодо переваг та недоліків малого підприємництва і проблем розвитку підприємництва в Україні.

Питання для обговорення:

1. Економічна сутність малого підприємництва.
2. Місце і роль малого підприємництва в економіці.
3. Функції малого підприємництва.
4. Переваги та недоліки малого підприємництва.
5. Проблеми розвитку підприємництва в Україні.
6. Державна підтримка малого бізнесу.

Література: 1, 4, 6, 11, 14, 17, 19.

Практичне заняття № 6

Тема. Бізнес-планування підприємницької діяльності

Мета: набуття знань щодо бізнес-планування підприємницької діяльності, закріпити у студентів теоретичні знання та розвинути практичні навички розробки і оформлення бізнес-плану.

Питання для обговорення:

1. Сутність та функції бізнес-плану.
2. Класифікація бізнес-планів.
3. Структура розроблення бізнес-плану, його розділи.
4. Логіка розроблення бізнес-плану.
5. Правила технічного оформлення бізнес-плану.
6. Методологія та стадії розроблення бізнес-плану.
7. Технологія розробки бізнес-плану.

Література: 4, 7, 8, 12, 16, 18, 19.

Практичне заняття № 7

Тема. Способи організації власного бізнесу

Мета: набуття знань і практичних навичок щодо способів організації власного бізнесу.

Питання для обговорення:

1. Основні способи організації власного бізнесу.
2. Створення нового підприємства. Переваги способу організації бізнесу через створення нового підприємства. Недоліки створення нової фірми.
3. Започаткування нового бізнесу через укладання договору комерційної концесії. Сутність договору комерційної концесії.
4. Франчайзингові відносини як форма організації та ведення бізнесу.
5. Придбання існуючого бізнесу. Варіанти придбання існуючого бізнесу.

Література: 1, 5, 9, 11, 14, 16, 19, 20.

Практичне заняття № 8

Тема. Організація започаткування підприємницької діяльності

Мета: закріпити у студентів теоретичні знання з організації започаткування підприємницької діяльності, а також розвинути практичні навички щодо технології заснування власної справи.

Питання для обговорення:

1. Суб'єкти підприємницької діяльності та їх правовий статус.
2. Технологія заснування власної справи.
3. Ідея і мета організації власної справи.
4. Принципи створення власної справи.
5. Установчі документи та їх підготовка. Засновницькі документи.
6. Статутний капітал та його формування.

Література: 3, 5, 6, 8, 12, 13, 15, 18, 20.

Практичне заняття № 9

Тема. Економічні аспекти підприємництва

Мета: набуття знань щодо економічних аспектів підприємництва, найважливіших фінансових показників господарської діяльності підприємства, а також практичних навичок щодо порядку визначення та використання прибутку.

Питання для обговорення:

1. Комерційний розрахунок: його сутність та основні принципи.
 2. Фінансові ресурси підприємств, їх склад та джерела утворення.
 3. Найважливіша фінансові показники господарської діяльності підприємства.
 4. Прибуток як мета підприємницької діяльності. Прибуток підприємства, порядок його визначення та використання.
 5. Прибуток та рентабельність підприємства, шляхи їх підвищення. Собівартість продукції та шляхи її регулювання, витрати підприємства.
 6. Фінансовий план підприємств його розділи та зміст.
- Література: 7, 9, 13, 15, 18, 19.

Практичне заняття № 10

Тема. Партнерські відносини в бізнесі

Мета: закріпити у студентів теоретичні знання та розвинути практичні навички щодо партнерських відносин у бізнесі.

Питання для обговорення:

1. Класифікація партнерських відносин залежно від змісту договору.
 2. Партнерські відносини в сфері товарообміну.
 3. Партнерські відносини в сфері виробництва.
 4. Партнерські відносини в сфері торгівлі.
 5. Партнерські відносини в фінансовій сфері.
- Література: 3, 5, 9, 14, 18, 20.

Практичне заняття № 11

Тема. Договірні відносини в бізнесі

Мета: набуття знань і практичних навичок щодо договірних відносин у бізнесі.

Питання для обговорення:

1. Договір та його характеристики.
 2. Форми господарських договорів.
 3. Види господарських договорів.
 4. Сутність лізингових операцій.
 5. Порівняння кредитного та лізингового механізму. Поняття лізингодавця та лізингоодержувача.
- Література: 2, 4, 7, 11, 16, 19.

Практичне заняття № 12

Тема. Ризики та страхування у підприємницькій діяльності

Мета: закріпити у студентів теоретичні знання та розвинути практичні навички щодо ризиків та страхування у підприємницькій діяльності.

Питання для обговорення:

1. Оцінка та класифікація ризиків.
 2. Джерела ризиків та методи їх усунення.
 3. Ймовірність настання ризиків.
 4. Технологічні, технічні, організаційні, економічні заходи безпеки підприємницької діяльності.
- Література: 2, 5, 8, 10, 16, 18.

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Комплексне практичне індивідуальне завдання студента (КПЗ) є видом позааудиторної самостійної роботи студента навчально-дослідницького характеру, яке виконується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни «Організація підприємницької діяльності» і завершується разом із складанням підсумкового іспиту із даної дисципліни. Теоретико-практична робота в межах навчальної програми дисципліни, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, одержаних в процесі лекційних та семінарських занять, охоплює всі теми та зміст навчального курсу в цілому.

Мета: самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу та розвиток навичок самостійної роботи.

Завершене КПЗ подається у вигляді скріпленого документу (зшитих аркушів паперу формату А4) з титульною сторінкою та внутрішнім наповненням змісту завдання. КПЗ подається викладачу, який читає лекційний курс з даної дисципліни. Оцінка за КПЗ виставляється на основі попереднього ознайомлення викладача зі змістом КПЗ і захистом завдання шляхом усного звіту студента про виконану роботу.

КПЗ оформляється у відповідності із встановленими вимогами. При виконанні та оформленні КПЗ студент може використовувати комп'ютерну техніку. Кожне КПЗ оцінюється за 100-бальною шкалою. Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПЗ) з дисципліни «Організація підприємницької діяльності» виконується самостійно кожним студентом.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота студентів полягає в опрацюванні навчальних тем через конспект лекцій та навчальну літературу, самостійному вивченні тих розділів, які для цього визначені, виконанні домашніх завдань. Під час самостійної роботи над предметом студенти готуються до лекцій, практичних занять, консультацій, працюють у бібліотеках, Інтернеті тощо, готують виступи з повідомленнями на практичних заняттях, самостійно виконують теоретичні та практичні завдання, здобувають навички роботи над тестами відповідно до плану занять та індивідуальних завдань.

№ п/п	Тематика	Кількість годин ДФН	Кількість годин ЗФН
1	Економічна свобода. Її сутність і роль у розвитку підприємництва	3	4
2	Конкуренція як засіб реалізації підприємництва	3	4
3	Інвестиційні фонди компанії – суб'єкти фінансового підприємництва	3	6
4	Основні форми держаного регулювання підприємницької діяльності	3	4
5	Оцінювання внутрішнього і зовнішнього середовищ підприємницької діяльності	3	4
6	Конкурентне середовище підприємництва	3	4
7	Державні комунальні підприємства, їх риси та особливості	3	4
8	Державне регулювання малого бізнесу	3	4
9	Антимонопольна діяльність держави в умовах ринкової економіки	3	4
10	Джерела та методи фінансування підприємницької діяльності	3	6
11	Організація фінансової діяльності підприємств	3	4
12	Бізнес-план як інструмент підприємницької діяльності	2	4
13	Успішні підприємницькі проекти (сучасні бізнесмени та підприємницькі проекти)	3	6
14	Відповідальність суб'єктів підприємницької діяльності	3	6
15	Історія шахрайства у бізнесі	3	4
16	Об'єктивні основи розвитку підприємництва в ринковій економіці	3	4

17	Історія розвитку підприємництва на території України	2	4
18	Франчайзинг як основна форма організації бізнесу	3	4
19	Біржове підприємництво: сутність, види	2	4
20	Розвиток комерційного підприємництва в Україні	3	4
21	Формування державної політики розвитку підприємництва в Україні	2	6
22	Інфраструктура ринку – важлива умова розвитку підприємництва	3	4
23	Бізнес-інкубатори як фактор становлення сучасного бізнесу	3	6
24	Ліцензування підприємницької діяльності	3	4
25	Сучасні форми об'єднання підприємств. Наслідки глобалізації в організації сучасного бізнесу	2	6
26	Сутність фінансів суб'єктів підприємницької діяльності.	3	4
27	Роль банків у забезпеченні функціонування підприємств	2	6
28	Добросовісна і недобросовісна конкуренція – етика бізнесу	2	4
29	Етика ділової людини	3	6
30	Консюмеризм: витоки та шляхи розвитку	3	4
Разом		83	138

8. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ

Організація і проведення тренінгу

Мета тренінгу з дисципліни “Організація підприємницької діяльності” – формування у студентів стратегічного управлінського мислення, цілісного бачення проблем економічного характеру, розвиток навичок щодо проведення економічного аналізу. Успішне проходження тренінгу сприяє посиленню практичної спрямованості у підготовці фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем “бакалавр”. Проведення тренінгу дозволяє:

- забезпечити практичне засвоєння теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни “Організація підприємницької діяльності”;
- виробити у студентів навички проведення економічного аналізу;
- інтегрувати теоретичні знання й практичні навички студентів у єдиний комплекс і привести їх у відповідність з поточними потребами ринку праці.

1. **Вступна частина** має на меті ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

2. **Організаційна частина** полягає у створенні робочого настрою у студентському колективі, встановленні правил проведення тренінгового заняття (ділової гри) та умов підбиття підсумків. Ознайомлення студентів з роздатковим матеріалом: сценарієм ділової гри, бланками документів, таблицями і т.п.

3. **Практична частина** реалізується групою чи підгрупами студентів чисельністю у 3-6 осіб шляхом виконання завдань ділової гри чи проблемних питань тренінгового заняття.

4. **Підведення підсумків** відбувається шляхом обговорення результатів виконаних тренінгових завдань групами чи підгрупами студентів.

Тематика тренінгу

1. Розроблення підприємницької ідеї.
2. Оцінювання підприємницької ідеї на предмет можливості її реалізації.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни “Організація підприємницької діяльності” використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- наскрізні та командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;

- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів КППЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах
- ректорська контрольна робота;
- екзамен;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

10. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Організація підприємницької діяльності” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Для екзамену

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20%	20%	20%	40%
1. Опитування (тестування) під час заняття (теми 1-8 по 10 балів) = максимум 30 балів. 2. Письмова робота = 70 балів	1. Опитування (тестування) під час заняття (тема 9-15 по 5 балів) = максимум 50 балів. 2. Письмова (контрольна) робота = 50 балів.	1. Активність участі у тренінгу = 20 балів. 2. Підготовка КППЗ, на основі сформованих індивідуальних завдань = 50 балів. 3. Захист КППЗ = 30 балів.	1. Відповідь на два запитання, кожне з яких = 30 балів. 2. Розв'язання задачі = 40 балів.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№	Найменування	Номер теми
1	Електронний варіант лекцій	1-12
2	Завдання для індивідуальної роботи студентів	3, 7, 8, 10, 12
3	Тестові завдання на ПЕОМ	1-12
4	Методичні рекомендації до вивчення курсу “Організація підприємницької діяльності”	1-12
5	Навчально-методичний комплекс з дисципліни “Організація підприємницької діяльності” для студентів ДФН та ЗФН.	1-12
6	Методичні вказівки та завдання до виконання комплексного практичного індивідуального завдання для студентів ДФН	1-12
7	Методичні рекомендації до проведення практичних занять з дисципліни “Організація підприємницької діяльності” для студентів денної та заочної форм навчання.	1-12

8	Методичні вказівки до вивчення дисципліни “Організація підприємницької діяльності” для студентів денної та заочної форм навчання. Видавець Кушнір Г.М. – Івано-Франківськ, 2022. 120 с.	1-12
---	---	------

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Закони:

1. Конституція України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/254к/96-вр>.
2. Господарський Кодекс України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Закон України «Про акціонерні товариства». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main>.
4. Закон України «Про господарські товариства». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1576-12>.
5. Закон України «Про кооперацію». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-15>.
6. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19>.
7. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>.
8. Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19>. – Назва з екрану.
9. Податковий Кодекс України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2755-17>.
10. Цивільний Кодекс України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

Основна:

1. Білецька І. М. Організація підприємницької діяльності у туризмі : навч. посіб. / І. М. Білецька, І. П. Каргашевська, О. В. Плугарь, С. Ю. Цьохла, О. А. Поліщук, І. М. Подсмашна; МОНМС України, Тавр. нац. ун-т ім. В.І. Вернадського. Сімф. : ДІАЙПІ, 2011. 222 с.
2. Варналій З. С. Мале підприємництво. Основи теорії і практики. 6-те вид. Київ: Знання, 2012. 302 с.
3. Грицино О. М. Фінансові аспекти організації малого бізнесу в Україні. Економіка та держава. 2015. № 6. С. 32-33.
4. Дрига А. Теоретичні основи розбудови ефективної системи підприємництва в Україні. Вісник КНТЕУ. 2017. № 6. С. 5-14.
5. Захарчин Г. М. Основи підприємництва: навч. посібник. К.: Знання. 2015.
6. Збарський В. К. Організація підприємницької діяльності та бізнесу : навч. посіб. / В. К. Збарський, В. П. Горьовий, С. Г. Пастушенко, О. В. Сапелкіна. К., 2008. 656 с.
7. Карпюк Г. Основи підприємництва : навч. посіб. для здобувачів проф. (проф.-техн.) освіти / Г. Карпюк. Київ : Компанія ВАІТЕ, 2021. 105 с.
8. Корнецький А. О. Особливості малого підприємництва України. *Економіка та держава*. 2014. № 5. С. 83-85.
9. Лігоненко Л. Світові тенденції розвитку підприємницької активності та українські реалії. Вісник КНТЕУ. 2016. № 5. С. 46-54.
10. Мадзігон В. М., Вачевський В. М. Підприємництво: причини виникнення і форми існування, підготовка молоді до підприємницької діяльності. Актуальні проблеми економіки. 2016. № 7. С. 3-11.
11. Мочерний С. В., Устенко О. А., Чеботар С. І. Основи підприємницької діяльності: навчальний посібник. Київ: Академія. 280 с.
12. Основи підприємництва: навч. Посібник. За заг. ред. П. В. Круша, В. І. Подвігіної, Б. М. Сердюка. К.: КНТ. 2014.
13. Основи підприємницької діяльності: навч. посіб. для ун-тів. Т. 2. Міжнародний бізнес / Б. М. Пунько. Львів, 2018. 415 с.
14. Основи підприємницької діяльності [Електронний ресурс] : підручник / В. М. Марченко, С. О. Тульчинська, І. В. Макалюк [та ін] ; КПП ім. Ігоря Сікорського / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 516 с
15. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : монографія / за заг. ред. проф. Н. М.

Соломянюк, проф. Л. В. Страшинської ; Нац. ун-т харч. технологій. – Київ : ЛІДЕР, 2020. – 220 с.

16. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф. І. М. Сотник, д-ра екон. наук, проф. Л. М. Таранюка. Суми : Університетська книга, 2018. 572 с.

17. Пляшко О. С. Підприємницька діяльність: облік, оподаткування, звітність : навч. посіб. / О. С. Пляшко, М. Ф. Денищук. Рівне : Волин. обереги, 2007. 320 с

18. Трушенко О. Шанси та ризики використання франчайзингу для суб'єктів підприємницької діяльності. Держава та регіони. 2015. № 3. С. 248-251.

Додаткова:

19. Бондарчук К. Мале підприємництво як засіб розширення сфери зайнятості економічно активного населення. Україна: аспекти праці. 2016. № 1. С. 18- 24.

20. Булана О. О. Бюджетно-податкові механізми стимулювання посткризової активізації підприємницької діяльності. Економіка і прогнозування. 2017. № 2. С. 53-62.

21. В'ялець О. В. Забезпечення прибутковості підприємства в умовах нестабільності ринкового середовища. Формування ринкових відносин. 2016. № 6 . С. 153-157.

22. Костюк О. М. Самостійне існування малого бізнесу. Формування ринкових відносин. 2015. № 5. С. 133 -137.

23. Організація виробництва: курс лекцій : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: О. О. Кожемяченко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 233 с. 52

24. Пивоваров М.Г. Перші кроки реформ у напрямі дерегуляції та розвитку малого й середнього бізнесу. Держава та регіони. № 3. С. 132-138.

25. Підприємницька діяльність та її оптимізація у виробничих структурах агробізнесу : монографія / М. М. Ільчук, О. Д. Барановська, С. І. Ус, М. І. Дмитрук; ред.: М. М. Ільчук; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Київ : НУБіП України, 2018. 398 с.

26. Соціальне підприємництво в Україні. Зелена книга / під заг. ред. Валерія Кокотя. – Київ, 2020. – 89 с.

27. Шаповал В. Підприємництво як суспільне явище і його соціальна складова. *Механізм регулювання економіки*. 2014. № 3. С. 67-81.

28. Яцко В. В. Місце і роль підприємницької діяльності в трансформації цільової моделі ринкової економічної системи. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2015. № 1. С. 109-112.